

ефективність діяльності щодо справляння податків і зборів [1, с. 189].

Податкова система США складається із трьох рівнів, що відповідають рівням державної влади:

- вищий (федеральний рівень) – встановлення та збір федеральних податків, адміністрування яких регулюється федеральними законами і які надходять до федерального бюджету;

- середній (рівень штатів) – встановлення та збір місцевих податків, адміністрування яких регулюється законами штатів; надходження зараховуються до бюджетів штатів;

- нижчий (рівень муніципалітетів, округів тощо) – збір податків, що запроваджуються органами місцевого самоврядування; надходження спрямовуються до місцевих бюджетів [2].

Відомчий устрій податкових адміністрацій різних держав розглянемо на прикладі прикладі розвинутих країн. Так, в Німеччині за податкове управління відповідає регіональна влада, митні служби працюють окремо від податкових, соціальними виплатами займаються окремі служби. У Швейцарії управлінням справляння податку на прибуток займаються 26 установ, які знаходяться в Кантонах, сумісно з федеральним керівництвом. Мальта: Міністерство фінансів Мальти готує проект по об'єднанню податкової та митної служби. Планується введення нової посади – голова цієї служби (Commissioner of Revenue). Аналогічні проекти розглядаються в Угорщині, Португалії, Словачії. В Австралії планується створення ради по податковому менеджменту при Податковій службі, яка буде виконувати управлінську функцію.

Дослідження структури податкових служб та їх особливості показало, що, наприклад:

- у Бельгії створена нова організація для обслуговування великих платників податків (кількість яких складає 15000, для повноцінної роботи цієї організації у 2014 році необхідно 495 спеціалістів);

- в Канаді великі платники податків розглядаються відповідно до виду податку: 1. Податок на прибуток (прибуток вище 250 млн. дол.) – кількість постійно збільшується, великими платниками податків стають трасти, товариства та філії іноземних організацій; 2. Податок на товари та послуги (податок з обороту) – компанії з річним доходом більше ніж 100 млн. дол. (в т.ч. організації – нерезиденти), і компанії, які знаходяться під контролем;

- у Колумбії великих платників податків визначають на федеральному та регіональному рівнях. Всього нараховується близько 7 167 великих платників податків;

- у Франції критерій по виручці, а також всі компанії, в яких більше ніж 50% частки статутного капіталу належить великому платнику податків [3, с. 145].

Проаналізувавши матеріали, які стосуються податкових служб різних країн, були виявлені основні напрямки розвитку податкових служб, альтернативні для різних юрисдикцій: - здійснення інституційних і організаційних перетворень в напрямленні на створення податкових інститутів (служб) з великим рівнем автономії; введення організаційної структури з меншою кількістю рівнів; - вирішення комплексу проблем працюючого персоналу; - грамотна політика державного фінансування витрат податкових служб на здійснення діяльності; - задіяння потенціалу для більш ефективної взаємодії з податковими посередниками та їх представниками; - більш широке використання програм добровільного розкриття інформації в податкових органах.

Література

1. Деменко О.Є. Зарубіжний досвід адміністрування податків та можливості його використання в Україні / О.Є. Деменко // Наше право. - №7 – 2013. – С. 189 – 195.
2. Ткаченко Н. М. Податкові системи країн світу та України: підр. / Н. М. Ткаченко. – К. : Крок, - 2014. – 554 с.
3. Вылкова Е.С. Мировой опыт налогового администрирования. Фискальный механизм реализации экономического потенциала государства: монография / Е.С. Вылкова. - К: Алерта, 2014. – С. 140-152.

УКД 336:330.567.28

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ФІНАНСІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Павловська Т.– ст. 4 курсу, гр. Фвн – 42

Науковий керівник – к.е.н., доцент Нагайчук В.В.

Вінницький навчально – науковий інститут економіки THEU

Для дослідження підходів щодо визначення сутності фінансів домогосподарств неможливо без розгляду теоретичних основ функціонування фінансів загалом. Необхідно зазначити, що вітчизняна фінансова наука багато в чому стала послідовницею напрацювань радянських науковців, серед яких було поширено два підходи до розгляду фінансів: розподільчий та відтворювальний, навколо яких, в переважній більшості випадків, велись наукові дискусії.

Останнім часом значна увага дослідників приділяється порівнянню існуючих підходів до вивчення фінансів саме з погляду визначення їх сутності у західній та вітчизняній науці.

В. Опарін, не ототожнюючи фінанси лише з державними фінансами, підкреслює відсутність «суттєвих відмінностей у розумінні змістовного наповнення фінансів західною і вітчизняною фінансовою наукою». Науковець констатує «домінування у західних учених матеріального аспекту фінансів» на протигагу вітчизняній концепції вивчення фінансів, яка розглядає їх через «сукупність відносин» [1, с. 37].

Якщо звернутись до напрацювань українських та російських дослідників, то в переважній більшості сутність фінансів пояснюється саме через політекономічний підхід, тобто через категорію

«відносини». Проте, дехто з вітчизняних науковців взагалі відходить від розгляду фінансів у «звичному» для пострадянської науки контексті. Так, О. Василик тлумачить фінанси як «сукупність форм і методів» [2, с. 402]. «Як діяльність суб'єктів» пропонує розглядати фінанси В. Кудряшов [3, с. 7].

Необхідно звернути увагу, що саме теоретичний аспект розгляду надає можливість сприйняття фінансів домогосподарств не як відособленого сталого явища, а як процес, постійну взаємодію з іншими суб'єктами. Крім того, «теоретичне» визначення фінансів домогосподарств має повніше відображати зміст даного явища. Так, наприклад, якщо при тлумаченні фінансів домогосподарств в рамках теоретичного підходу зводити економічні відносини лише до процесів пов'язаних з фондами грошових коштів, не уточнюючи, що за фонди маються на увазі, то виникає непорозуміння щодо специфіки саме фінансів домогосподарств та доцільності їх виділення з поміж сукупності аналогічних відносин.

Соціально-економічна сутність фінансів домогосподарств виявляється у їх функціях. Серед науковців не має єдності щодо переліку функцій, які виконують фінанси домогосподарств. Так, колектив авторів, під керівництвом Г. Поляка, виокремлюють дві базові функції: функцію забезпечення життєвих потреб та розподільчу [4, с. 308]. О. Сидорович визначає дані функції як «два основних завдання», яким відповідають розподільна, регулююча, контрольна та інвестиційна функції фінансів домогосподарств [5, с. 346].

Враховуючи, що категорія «фінанси» є вихідною для фінансів домогосподарств, цілком логічно віднести базові функції фінансів і до функцій фінансів домогосподарств.

Базові функції фінансів домашніх господарств можна виокремити, відслідкувавши рух грошових коштів, які надходять до домогосподарства, напрями та наслідки їх використання: - при надходженні різноманітних доходів, які формують фінансові ресурси домашнього господарства, чітко проявляється розподільча функція; - отримання кожним учасником певної частини сукупного доходу домогосподарства реалізується за допомогою регулюючої функції; - при здійсненні витрат проявляється функція відтворення. - рух грошових коштів, який є наслідком отримання доходів та здійснення витрат, що мають певну, цілком конкретну мету, апіорі потребують контролю на всіх етапах формування та витрачання фінансових ресурсів домогосподарства, від так реалізується контрольна функція.

Узагальнюючи результати даного дослідження можна зробити наступні висновки:

- ураховуючи відносно нетривалий період вивчення та дослідження фінансів домогосподарств на пострадянському просторі цілком доцільним можна вважати запозичення досвіду західних науковців, адже виділення фінансів домогосподарств відбулось в процесі переходу на ринкові методи господарювання, що вже тривалий час домінують у західних країнах;

- для формування більш чіткого розуміння фінансів домогосподарств необхідним та доцільним є дослідження їх функцій, які корелюють з функціями фінансів, як вихідної категорії, однак є відмінними з огляду на необхідність розкриття специфічних особливостей, які притаманні фінансам домогосподарств, та дають змогу їх комплексного та цілісного сприйняття, а від так можна виділити розподільчу, регулюючу, відтворюючу та контрольну функції фінансів домогосподарств.

Література

1. Опарін В. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): Монографія / В. Опарін. – К. : КНЕУ, 2005. – 240 с.
2. Василик О. Д. Теорія фінансів : підручник / О. Д. Василик – К. : НІОС. – 2000. – 416 с.
3. Кудряшов В. П. Фінанси: навчальний посібник / В. П. Кудряшов. – Херсон: Олді-плюс, 2002 р. – 352 с.
4. Фінанси: підручник / [С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко та ін.]; за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К. : Знання, 2008. – 611 с.
5. Свиридонов О. Ю. Финансы, денежное обращение, кредит / О. Ю. Свиридонов. – Ростов н/Д : Феникс, 2005. – 288с.

УДК 336.145.1."812"

СУТНІСТЬ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Пенькна І. – ст. 2 курсу, гр. Фвн-21

Науковий керівник – к.е.н., доцент Погрішук Г.Б.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

На сьогоднішній день бюджетна система є головним індикатором стану держави. Від того наскільки правильно її побудовано залежить ефективне функціонування всієї національної економіки країни. Тому питання визначення сутності бюджетної системи в сучасних умовах набуває особливої актуальності.

Розвиток бюджетної системи відбувається у нерозривній єдності з розвитком держави, тому, на нашу думку, дослідження сутності категорії «бюджетна система» має здійснюватися з

урахуванням тенденцій розвитку економічної державної діяльності.

Питанням бюджетної системи присвячені праці багатьох науковців. Різні аспекти проблематики бюджетної системи розглянуто у численних працях вітчизняних науковців, зокрема О. Василика, О. Кириленка, Н. Кузьминчука, К. Павлюка, П. Пронози, В. Федосова, Л. Фещенко, І. Чугунова, С. Юрія. Серед ваговимих наукових досліджень зарубіжних вчених з питань функціонування бюджетної системи є праці Дж. Б'юкенена, А.Вагнера, А.В.Лебедева, П.Самуельсона, А.Сміта та ін..